

Bendrojo ugdymo aktualijos

Jolanta Navickaitė,
Bendrojo ugdymo departamento direktorė

2022 m. gruodžio 14 d.

Atnaujinamas ikimokyklinio ugdymo turinys

Ikimokyklinio ugdymo programą, parengtą pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtintas **ikimokyklinio ugdymo programos gaires**, vykdo ikimokyklinio, bendrojo ugdymo, laisvasis ar kitas švietimo teikėjas
(LR Švietimo įstatymo 7 str. pakeitimas)

Iki **2023 m. rugsėjo 1 d.** bus parengtos **ikimokyklinio ugdymo programos gairės**

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa parengta pagal Ikimokyklinio ugdymo programos gaires pradedama diegti nuo **2025 m. rugsėjo 1 d.**

Priešmokyklinis ugdymas

ŠMSM

2022 m. rugsėjo 1 d. pradėta diegti atnaujinta **Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa;**

Iki lapkričio mėn. mokymuose, kaip diegti atnaujintą programą, dalyvavo 500 priešmokyklinio ugdymo pedagogų ir 500 vadovų (direktorių ar direktorių pavaduotojų).

Priešmokyklinis ugdymas vaikui teikiamas **ne vėliau, nei tais kalendoriniais metais jam sueina 6 m.** (Šl 8 str.).

Vaikui, kuriam iki balandžio 30 d. sukanka 5 m., priešmokyklinis ugdymas **gali būti teikiamas dvejus metus**, jeigu bent vienos programoje ugdomos kompetencijos raiška yra **žemesnė nei iki pagrindinio** pasiekimų lygio (*Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašo pakeitimas, 2022 11 28*
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/665a1f146f5c11ed8a47de53ff967b64?jfwid=iocb1gmhn>)

Bendrujų programų įgyvendinimo ypatumai ŠMSM

2023–2024 mokslo metai

1, 3, 5, 7, 9 / IG ir IIIG klasėse įgyvendinamos atnaujintos pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos (2022)

IVG klasėje įgyvendinama Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa

2, 4, 6, 8, 10 / IIG ir IVG klasėse įgyvendinamos pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo „senosios“ bendrosios programos

2024–2025 mokslo metai

Visos klasės vadovaujasi tik atnaujintomis BP

SVARBU: Pirmaisiais metais yra svarbu užtikrinti sklandų perėjimą nuo „senų“ prie „naujų“ bendrujų programų įgyvendinimo!

Švietimo įstatymo 9, 10, 11 straipsniuose numatyta, kad pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos yra įgyvendinamos remiantis **Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo aprašais**.

Keičiamas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 patvirtintas **Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo aprašas**.

Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas nustato bendrojo ugdymo tikslus, apibrėžia pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų struktūrą ir numato pagrindinius programų įgyvendinimo bruožus.

Ugdymo sritys → Dalykų grupės

2015 m. pradinio ugdymo sritys	2015 m. pagrindinio ugdymo sritys	2015 m. vidurinio ugdymo sritys	2022 m. Dalykų grupės (tos pačios visoms ugdymo programoms)
<p>dorinis ugdymas; kalbinis ugdymas; matematinis ugdymas; gamtamokslinis ir socialinis ugdymas; meninis ir technologinis ugdymas; kūno kultūros ir sveikatos ugdymas</p>	<p>dorinis ugdymas; kalbinis ugdymas; matematinis ugdymas; gamtamokslinis ugdymas; socialinis ugdymas; meninis ugdymas; technologinis ugdymas; kūno kultūros ir sveikatos ugdymas</p>	<p>dorinis ugdymas; kalbinis ugdymas; matematinis ugdymas; gamtamokslinis ugdymas; socialinis ugdymas; meninis ir technologinis ugdymas; kūno kultūros ir sveikatos ugdymas</p>	<p>dorinio ugdymo; kalbinio ugdymo; visuomeninio ugdymo; matematinio, gamtamokslinio ir technologinio ugdymo; meninio ugdymo; fizinio ir sveikatos ugdymas</p> <p>Projektinis darbas (pasirinktinai) Socialinė-pilietinė veikla (privaloma)</p>

Pradinio ugdymo programos įgyvendinimas

ŠMSM

Įgyvendinant atnaujintas bendrąsias programas pradiniam ugdyme, skyla du mokomieji dalykai:

- dailė ir technologijos bus įgyvendinamos per atskirus dailės ir technologijų dalykus, kurie įgyvendinami per atskiras šių dalykų bendrąsias programas
- pasaulio pažinimo kaip atskiro dalyko nebelieka, jį keičia du nauji dalykai: visuomeninis ugdymas ir gamtos mokslai.

Gyvenimo įgūdžiai ir Etninė kultūra įgyvendinami integruotai.

Informatika yra įgyvendinama integruotai arba mokyklos tarybos sprendimus gali būti mokoma kaip atskiras dalykas.

Siūloma 3 klasėje matematikos dalykui skirti 5 savaitines pamokas (dabar yra 4), 1 valandą perkeliant iš mokinių poreikiams tenkinti skirtų valandų.

Pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas

ŠMSM

Informacinių technologijų dalykas virsta Informatika.

Informatikai mokytis 7-8 klasėje numatoma tik 1 pamoka 7 klasėje. Bus siekiama papildomo finansavimo papildomai pamokai 8 klasėje nuo 2024-2025 m. m.

Žmogaus saugos dalykas tampa Gyvenimo įgūdžių dalyko dalimi.

Gyvenimo įgūdžiams 5 ir 7 klasėje skiriama atskira 1 pamoka, 9 / IG klasėje – 0,5 pamokos (1 pamokas kas dvi savaites). 6 klasėje planuojama atskira 1 pamoka, 8, ir 10 /IIG klasėse – 0,5 pamokos. Taip pat bus siekiama papildomo finansavimo kad ilgainiui būtų mokoma po 1 pamoką 5-10/IIG klasėse.

Fizinio ugdymo mokymui 9-10 / I-IIG klasėse numatoma skirti po 2 savaitines pamokas. Jei bus skirtas papildomas finansavimas, pamokų skaičius būtų didinamas iki 3 pamokų.

Dėl kitiems dalykams numatytų savaitinių pamokų skaičiaus pokyčių nenumatoma.

Vidurinio ugdymo programoje mokiniai mokosi:

ŠMSM

- privalomų dalykų (lietuvių kalba ir literatūra, tautinės mažumos gimtoji kalba ir literatūra (TM mokyklose), matematika, fizinis ugdymas)
- privalomai pasirenkamų dalykų (bent po vieną iš menų, užsienio kalbų, visuomeninio ugdymo, gamtamokslinio ir technologinio ugdymo, dorinio ugdymo dalykų grupių)
- modulių, skirtų privalomų ir privalomai pasirenkamų dalykų gilesniam mokymuisi
- laisvai pasirenkamų dalykų
- atlieka socialinę–pilietinę veiklą

Besimokantys pagal vidurinio ugdymo programą mokiniai mokosi ne mažiau kaip 8 dalykų, privalomų pamokų minimumas – 26 val.*

*išimtys dėl privalomų mokytis dalykų skaičiaus ir minimalaus pamokų skaičiaus taikomos mokykloms, įgyvendinančioms specializuoto ugdymo krypties programas, suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas, vidurinio ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programomis.

Ugdymo turinio lankstumas (70:30)

ŠMSM

- Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose mokymosi turinys yra pateiktas 70 proc. konkrečiam dalykui konkrečioje klasėje bendruosiuose ugdymo planuose numatytų pamokų.
- Rekomenduojamas pamokų skaičius konkrečioms mokymosi turinio temoms yra pateiktas NŠA parengtose ir viešai paskelbtose Rekomendacijose dėl atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo (<https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>).
- Mokytojas gali spręsti, kaip paskirstyti likusias 30 proc. pamokų: įtvirtinti žinias ar gebėjimus, likviduoti spragas, papildyti mokymosi turinį papildomomis temomis, papildomomis veiklomis ir pan.
- Vidurinio ugdymo bendrosiose programose mokymosi turinys yra pateiktas 100 proc. konkrečiam dalykui konkrečioje klasėje bendruosiuose ugdymo planuose numatytų pamokų. Įtvirtinti žinias ar gebėjimus, likviduoti spragas, papildyti mokymosi turinį papildomomis temomis ar papildomomis veiklomis galima siūlant mokiniams laisvai pasirenkamus modulius.

Valstybiniai brandos egzaminai nuo 2024–2025 m. m.

ŠMSM

- Valstybinio brandos egzamino įvertinimą (maks. 100 balų) sudaro tarpinio patikrinimo (maks. 40 balų) ir brandos egzamino (maks. 60 balų) įvertinimai.
- Tarpinį patikrinimą laiko visi privalomus ir privalomai pasirenkamus dalykus pasirinkę mokiniai. Atleisti nuo tarpinio patikrinimo ar pakeitę mokomąjį dalyką mokiniai jį gali laikyti po metų.
- Tarpiniai patikrinimai vykdomi ir vertinami el. būdu. Jie nėra perlaikomi.
- Nelaikius tarpinio patikrinimo neleidžiama laikyti brandos egzamino.

Privalomas VBE	Lietuvių kalba ir literatūra	
	pagal išplėstinio (A) arba bendrojo (B) kurso programas 2xT + VBE	
Pasirenkami VBE	Matematika	
	pagal išplėstinio (A) arba bendrojo (B) kurso programas 2xT + VBE	
	Gimtoji kalba ir literatūra Užsienio kalba Biologija Chemija Fizika Informatika	Inžinerinės technologijos Istorija Geografija Ekonomika ir verslumas Filosofija
	valstybinis T + VBE	

Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo projektas bus pristatytas derinti 2023 m. vasario mėn. Valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašai bus derinami su švietimo bendruomene gruodžio-vasario mėn.

Pokyčių fiksavimas teisės aktuose

ŠMSM

2022 m.
rugsėjis

Patvirtintos atnaujintos Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos

2022 m.
gruodis

Patvirtintas Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas, kuris įtvirtins atnaujintą vidurinio ugdymo sąrangą

Paskelbti valstybinių brandos užduočių, įskaitant ir tarpinius patikrinimus, aprašų projektai

2023 m.
kovas

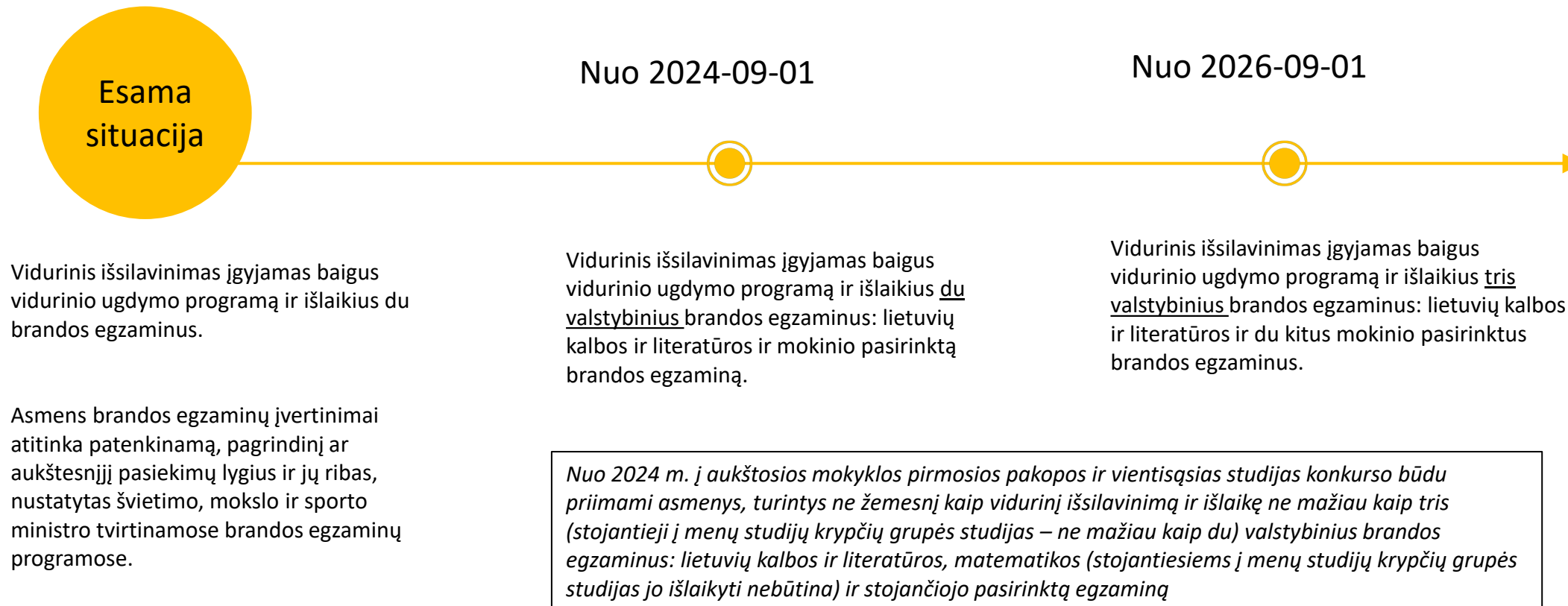
Patvirtinti Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrieji ugdymo planai 2023–2024 ir 2024–2025 metams

Paskelbtas valstybinių brandos egzaminų ir tarpinių patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo projektas, tarpinių patikrinimų vykdymo 2024 m. tvarkaraščio projektas

Reikalavimai viduriniam išsilavinimui įgyti

ŠMSM

Jau įtvirtinti pokyčiai Švietimo įstatyme:

Tikslinė mokymosi pagalba

ŠMSM

Švietimo įstatymo 24 straipsnio 5 dalis, įsigaliosiantis nuo 2023-09-01:

„5. Asmeniui, įgijusiam **pradinį ar pagrindinį išsilavinimą** arba **baigusiam pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį** ir nepasiekusiam patenkinamo pasiekimų lygmens, sudaromas individualių mokymosi pasiekimų gerinimo planas ir skiriama reikalinga mokymosi pagalba švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Asmeniui, įgijusiam pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą ir pageidaujant geriau pasirengti toliau mokytis, sudaromos sąlygos mokytis pageidaujamų bendrojo ugdymo dalykų ir patikrinti mokymosi pasiekimus savo lėšomis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.“

BUP, bus ŠĮ minimas tvarkos aprašas, nustatantis kaip bus teikiama mokymosi pagalba mokiniui nepasiekus patenkinamo lygmens pasiekimų patikrinime.

Svarbu: nelaukti detalių instrukcijų, o atrasti savo savivaldybei tinkamiausią pagalbos teikimo modelį!

Kodėl vis akcentuojame matematiką?

ŠMSM

Mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnio 1 dalies pakeitimas, įsigaliosiantis nuo 2024-01-01:

59 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą

1. Į aukštosios mokyklos pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir išlaikę ne mažiau kaip tris (stojantieji į menų studijų kryptių grupės studijas – ne mažiau kaip du) valstybinius brandos egzaminus: lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos (stojantiesiems į menų studijų kryptių grupės studijas jo išlaikyti nebūtina) ir stojančiojo pasirinktą egzaminą, kurių:

1) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam **pagrindiniam mokymosi pasiekimų lygiui**, jeigu stojama į **universitetines** studijas;

2) įvertinimų aritmetinis vidurkis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka prilygsta brandos egzaminų programose nustatytam **patenkinamam mokymosi pasiekimų lygiui**, jeigu stojama į **kolegines** studijas.

Stojantieji į universitetus šiuos egzaminus turės būti išlaikę taip, kad jų vidurkis būtų bent 36 balai iš 100, o stojantieji į kolegijas turės pasiekti minimalią egzamino išlaikymo ribą (surinkti bent 16 balų iš 100).

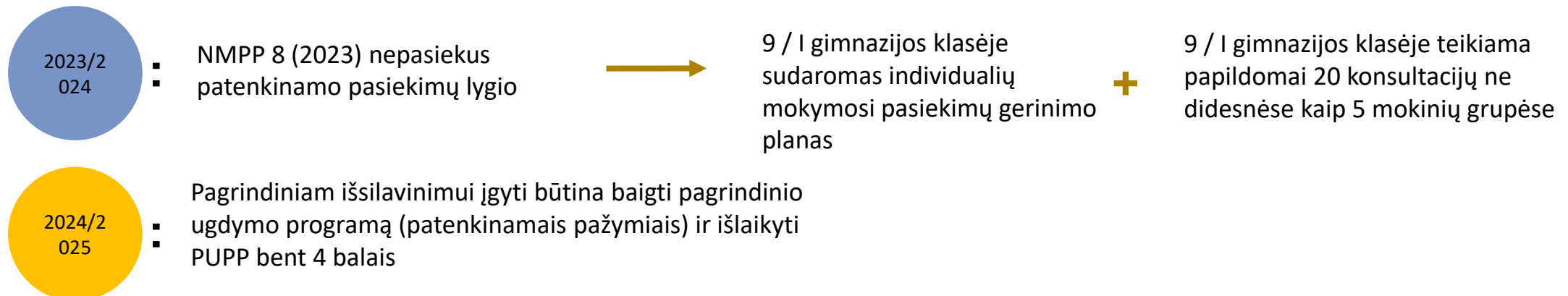
Keičiami reikalavimai pagrindiniam išsilavinimui įgyti

ŠMSM

Siūlomi pokyčiai Švietimo įstatyme nuo 2024-09-01:

10 straipsnis

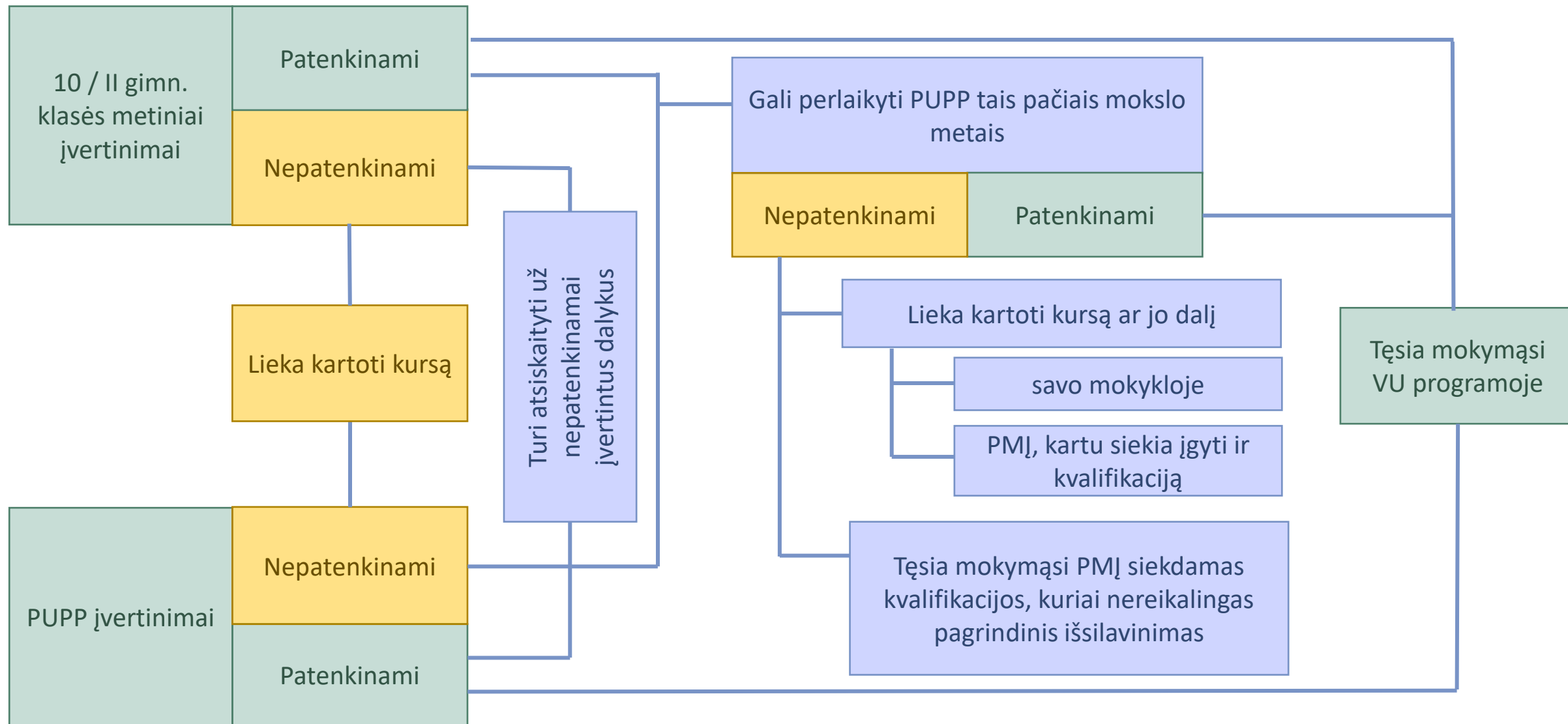
4. Pagrindinis išsilavinimas įgyjamas baigus pagrindinio ugdymo programą ir patikrinus mokymosi pasiekimus pasiekus švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą dalykų pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų slenkstinį lygį, išskyrus atvejus, kai asmuo švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytais atvejais yra atleidžiamas nuo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo. Pagrindinio ugdymo įvertinimai atitinka slenkstinį, patenkinamą, pagrindinį ar aukštesnįjį pasiekimų lygius ir jų ribas, nustatytus švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamose bendrosiose programose.

Būdai pagrindiniam išsilavinimui ir / ar kvalifikacijai įgyti

ŠMSM

Dėkojame

Telefonas +370 5 219 1190

El. paštas info@smsm.lt

A. Volano g. 2,

LT-01124 Vilnius